

Letnik 1912.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXV. — Izdan in razposlan 29. dne marca 1912.

Vsebina: Št. 59. Ukaz o uredbi državnih preskušenj in posameznih preskušenj na tehniških visokih šolah.

59.

Ukaz ministrstva za bogočastje in nauk z dne 24. marca 1912. l.

o uredbi državnih preskušenj in posameznih preskušenj na tehniških visokih šolah.*)

Na podstavi pooblastila, podeljenega z Najvišjim odlokom z dne 21. marca t. l., izdajam naslednja določila:

§ 1.

Da se poizkusi znanstveno-tehniška poklicna omika, katero je kdo dosegel na tehniški visoki šoli, se vrše državne preskušnje, in to:

Prva ali obča o pripravljalnih strokah;

druga ali strokovna preskušnja o učnih strokah, ki pripadajo izvoljenemu ožjemu tehniškemu poklicu.

*) Za studij na kulturnotehniških, hidrotehniških in kmetijskih oddelkih tehniških visokih šol veljajo zadevni preskusi predpisi.

I. Prva (obča) državna preskušnja.

§ 2.

Preskusni predmeti.

Predmeti prve (obče) državne preskušnje so:

a) za stavbno-inženirsko stroko:

Matematika, opisna geometrija, fizika, mehanika v številni elemente grafiške statike;

b) za stroko vrhotalne gradnje:

Elementi višje matematike, opisna geometrija, fizika, geologija I, mehanika v številni elemente grafiške statike;

c) za stroko strojedelstva:

Matematika, opisna geometrija, fizika, mehanika v številni elemente grafiške statike;

d) za kemijsko-tehniško strokovno šolo:

Elementi višje matematike, fizika, rudnistvo, anorganska in organska kemija, enciklopedija mehanike in obče strojeslovje.

§ 3.

Kraj preskušnje.

Za pripustitev k prvi državni preskušnji naj se kandidat zglašuje na tisti tehniški visoki šoli, na kateri je vpisan v matico.

§ 4.

Pogoji pripustitve.

Za pripustitev k prvi državni preskušnji naj kandidat pismeno prosi pri načelniku svoje strokovne šole (dekanu), predloživši potrebne izkaze.

Za izkaze se zahtevajo:

1. Zrelostno izpričevalo ali listina, ki ga nadomestuje;

2. knjižica zglasilnica, oziroma dokaz, da je kandidat bil najmanj štiri tečaje kakor reden slušatelj vpisan na tehniški visoki šoli ali na zavodu njej enakem, in da je obiskoval vse nauke, ki se nahajajo pri prvi državni preskušnji;

3. ako pripada kandidat stavbnoinženirski stroki, izpričevalo o vsaj zadostnem uspehu iz tehniškega risanja; ako pripada kandidat stroki strojedelstva, izpričevalo o vsaj zadostnem uspehu iz risanja strojev; ako pripada kandidat stroki vrhotalne gradnje, izpričevalo o vsaj dobrem uspehu iz arhitektonskega oblikoslovja in arhitektonskega risanja ter prostoročnega risanja in iz vaj v pokrajinskem risanju in akvarelovanju, ako se te vaje vršé na visoki šoli; ako pripada kandidat kemijsko-tehniški stroki, dokaz vsaj zadostne porabe v laboratoriju skozi štiri tečaje;

4. dokaz, da v času, ko je dovrševal štiri tečaje, ni bilo kumulacije z dolžnostjo vojaške prezentne službe;

5. v § 24 omenjeno potrdilo, da je v blagajnici tehniške visoke šole položil preskusno takso s pristojbinami vred.

Razen tega se morajo — če dela kandidat ustno preskušnjo — predložiti grafična in druga dela, ki jih je naredil iz posameznih strok v vajah, predpisanih za dotični strokovno šolo po učnem načrtu, v pravilno poverjeni obliki, oziroma se mora dokazati, da so izvedena samostojno.

Vse te listine treba je praviloma predložiti v izvorniku, izjemoma v poverjenem prepisu ter morajo ležati pred komisijo v času, ko traja preskušnja.

Listinam, ki niso spisane v učnem jeziku dotične visoke šole, je na zahtevo dekana priložiti poverjen prevod.

§ 5.

Dekan naj prošnjo in nje priloge preskusi in, če ni pomisleka gledé pripustitve k preskušnji, jo sam dovoli s kratkim odlokom.

§ 6.

Ob manjših pomislekih, ki jih kandidat lahko takoj odstrani, naj se mu dadó primerna naročila: v dvomnih primerih naj odloča profesorski zbor.

Ako profesorski zbor komu odreče pripustitev k prvi državni preskušnji, je odprt zoper to ugovor na naučno ministrstvo izvzemši v § 11 oznamenjeni primer.

§ 7.

Preskuševalna komisija.

Pri prvi državni preskušnji poslujejo za redne izpraševalce profesorji in po potrebnosti tudi docenti in suplenti tistih strok na dotični strokovni šoli, iz katerih naj se izprašuje.

To preskušnjo vodi dekan tiste strokovne šole, v katero spada preskuševanec, in če je ta zadržan, njegov prednik v službi (prodekan). Ako sta oba zadržana, naj prevzame vodstvo preskušnje po službi najstarejši navzoči ud preskuševalne komisije.

Predsednik ima kot tak pravico, ne pa dolžnosti, dajati kandidatu vprašanja iz vsakega predmeta. Ako sta postavljena dva izpraševalca ali več za isti predmet, jih predsednik vabi menjaje k preskušnji.

§ 8.

Dekani presodijo skupno po številu izpraševancev, ali zadostuje, da se postavi ena preskuševalna komisija na vsaki strokovni šoli, ali je sestaviti dve ali več hkratu izprašujočih posebnih komisij, eventualno poklicati tudi izven visoke šole stoječe izpraševalce (§ 10).

V tem primeru poročajo profesorskemu zboru v namen predloga, ki ga je staviti naučnemu ministru.

Dekani dogovoré število preskusnih dni in postavijo v imeniku kandidatov dan, katerega naj pride

vsak kandidat, in ako poslujeta dve posebni komisiji ali več, številko komisije, pred katero mu je priti.

Skrbeti jim je potem, da se imenik¹ nabije na črni deski in da se kako primerno razglasi v poslušalnicah.

§ 9.

Naučni minister sme k preskušnjam pošiljati vladne komisarje, ki imajo pravico staviti vprašanja.

§ 10.

Po potrebi postavi naučni minister na podštavi predloga, ki ga podá profesorski zbor iz svojega nagiba ali po ministrskem naročilu, tudi izven visoke šole stoječe osebe za izpraševalce, ki se vrsté pri preskušnjah z izpraševalci, pripadajočimi visoki šoli.

§ 11.

Rokovi preskušnje.

Prvo državno preskušnjo je opraviti praviloma koncem četrtega ali začetkom petega tečaja.

Za njo se določajo trije rokovi, in sicer mesci julij, oktober in december vsakega leta.

Rok za ponavljanje ponesrečene obče državne preskušnje naj določi preskuševalna komisija. Za tak rok se more določiti samo eden izmed rednih rokov. Temu primerno kandidat, ki je bil reprobiran v decembrskem roku, ne more ponavljati preskušnje pred julijskim rokom.

Zoper ponavljalni rok, ki ga je določila preskuševalna komisija, ni rekurza.

§ 12.

Vsak kandidat naj na določen mu dan pravčasno pride k preskušnji. Ako ne pride, zadenejo ga škodljive posledice, ki izvirajo iz tega.

§ 13.

Menjati dni preskušnje med dvema ali več kandidati je dovoljeno samo z dovoljenjem dekana, kadar obstojé posebne komisije, pa je dopustno samo z uvetom, da vsled menjave ni treba izpreminjati komisije, ki je bila za kandidate naprej določena.

§ 14.

Zglasilni rokovi.

K prvi državni preskušnji se je treba zglasiti najpozneje osem dni pred rokom preskušnje.

§ 15.

Dejanje preskušnje.

Pri prvi državni preskušnji naj komisija preskušnjo iz tistih predmetov, iz katerih so kandidati naredili posamezne preskušnje kakor redni slušatelji avstrijske tehniške visoke šole z vsaj dobrim uspehom, izpregleda tistim kandidatom, ki morejo to dokazati z izpričevali o posameznih preskušnjah. Ako more kak kandidat dokazati vsaj dober uspeh iz vseh preskusnih predmetov prve državne preskušnje s takimi izpričevali o posameznih preskušnjah, ni treba opraviti prve državne preskušnje in kandidatu je izdati izpričevalo o državni preskušnji (§ 20).

Ta oprostitev od komisijske preskušnje nastopi tudi tedaj, kadar more kandidat z izpričevali o posameznih preskušnjah iz enega samega predmeta dokazati samo zadosten, iz vseh ostalih preskusnih predmetov pa vsaj dober uspeh.

Izpričevalo o prvi državni preskušnji naj se izroča samo v rokih, določenih v § 11.

§ 16.

Iz posameznih predmetov se preskušuje ustno in po predmetu tudi pismeno (grafično) pod nadzorom. Ako se delajo pismene (grafične) preskušnje, ima preskuševalna komisija pravico, primerno ozirati se na predložene elaborate iz šolskega časa, oprezno pazé, da ne bo nikake prevare.

Ves čas, dokler trajajo ustne preskušnje, morajo biti pričujoči predsednik in večina izpraševalcev.

Nikdar naj se istodobno ne preskušujeta več nego dva kandidata.

Ustna preskušnja iz enega predmeta ne sme za enega kandidata v nobenem primeru trajati čez eno uro.

§ 17.

Ustne preskušnje se vršé javno.

Predsedniki preskuševalnih komisij so dolžni ukreniti vse potrebne naredbe, da odvrnejo vsako

motenje miru in reda, kar bi žalilo dostojnost in važnost preskusnega dejanja, ali bi moglo kandidate kako motiti v ustvarjanju ali svobodi sodbe. Nemirneže morajo odpraviti, če okolnosti tako zahtevajo, dati povsem izprazniti preskuševalnico in smejo, ako treba, odpraviti javnost preskušnje.

§ 18.

Posvetovanje in glasovanje komisije o uspehu opravljene preskušnje ni javno.

Najprej naj komisija, zaslišavši izpovedi posameznih izpraševalcev, sklepa o tem, ali je kandidat odgovoril iz posameznih preskusnih predmetov; pri tem se je ozirati tudi na odgovore na vprašanja, ki sta mu jih morda stavila predsednik ali vladni komisar, in v pošte vzetih rede o uspehih v kakih predloženih posameznih izpričevalih.

Tako dognani uspeh preskušnje v posameznih predmetih je izraziti z redi „izvrstno“, „prav dobro“, „dobro“, „zadostno“ ali „nezadostno“ in vpisati v zapisnik o preskušnji. Ta zapisnik o preskušnji obsegaj razen tega: kandidatove osebne razmere, napoved prejšnjih studij, dan preskušnje, rede uspehov v izpričevalih, ki se zahtevajo za pripustitev k državni preskušnji (§ 4, t. 3) in rede uspehov posameznih preskušenj iz tistih predmetov, iz katerih se mu je odpustila državna preskušnja (§ 15).

Ako je kandidat odgovoril iz vseh predmetov, ga je aprobirati; ako pa tudi samo iz enega predmeta ni odgovoril, ga je reprobirati.

V prvem primeru naj komisija odloči o tem in hkratu v končnem cenilu izrazi, ali je kandidat preskušnjo „prebil“, „prav dobro prebil“ ali „z odliko prebil“.

Pri tem se je primerno ozirati na rede uspehov, dobljene v posameznih preskušnjah.

Izrečeno končno cenilo je zapisati v zapisnik o preskušnji z navedbo, ali se je podelilo soglasno ali z večino glasov, in zapisnik naj potem podpišejo predsednik in vsi pri preskušnji udeleženi preskuševalni komisarji.

Ako je bil kandidat reprobiran samo iz enega predmeta, naj se ponovna preskušnja razteza zgolj na ta predmet.

Ako je bil kandidat reprobiran iz več predmetov, naj komisija določi, ali in ob katerem roku (§ 11) naj preskušnjo ponovi v njenem polnem obsegu ali samo iz posameznih strok, ki jih je določiti, oziraje se na obstoječe okolnosti.

Uspehi opravljenih posameznih preskušenj obdrže svojo veljavo tudi za eventualne ponavljalne preskušnje.

Ako je bil kandidat pri prvi državni preskušnji reprobiran za celo leto, je dano komisiji na voljo, določiti predavanja in vaje, v katera naj hodi kandidat v tem letu.

Preskuševalna komisija sklepa z absolutno večino glasov; pri tem gre predsedniku enaka glasovalna pravica kakor ostalim udom komisije. Ako je enako veliko glasov, naj velja kandidatu neugodnejše mnenje za sklenjeno z večino glasov.

Zoper sklepe preskuševalne komisije ni dopusten niti rekurz niti kak drug pravni pomoček.

§ 19.

Končni izid preskušnje se razglasi javno precej po dokončanem posvetovanju ter se zabeleži uradno v kandidatovi knjižici zglasilnici. V primeru reprobacije se pristavijo ponavljalni rok in drugi reprobirancu naloženi pogoji pripustitve k vnovični preskušnji.

§ 20.

Preskusna izpričevala.

O uspešno opravljeni preskušnji se izda izpričevalo o državni preskušnji.

Izpričevalo o državni preskušnji naj obsega kandidatovo ime, navedbo rojstnega kraja, njegovega izobraževanja in dneva preskušnje ter končno cenilo (§ 18), nadalje izpisek iz zapisnika o preskušnji, ter iz reda za državne preskušnje, razen tega rede posameznih preskušenj (§ 15), pripoznanih za nadomestilo državne preskušnje, kakor tudi rede, ki jih je kandidat prejel iz predmetov komisijske preskušnje.

Izpričevalo naj podpiše predsednik in ga uradno poveri.

Izpričevala o preskušnjah je izdajati v učnem jeziku dotične visoke šole.

§ 21.

Ponavljalna preskušnja.

Pri prvi državni preskušnji se morejo ponavljalne preskušnje dovoliti samo dvakrat.

Ako kak kandidat pri ponovni preskušnji, omejeni na posamezen predmet, ni zadostil, se sme pripustiti samo k ponavljanju cele preskušnje; pri tem ostanejo ugodnosti § 15 v veljavi.

To se naj zgodi tudi v primeru, da se je kandidat pripustil v ponavljanje državne preskušnje iz več nego enega predmeta in je bil pri tej ponovni preskušnji reprobiran, če tudi samo iz enega predmeta.

Vsaka ponovna preskušnja se mora vršiti pred preskuševalno komisijo tiste visoke šole, na kateri je bil kandidat reprobiran, in v vedni navzočnosti predsednika dotične preskuševalne komisije ali njegovega namestnika.

§ 22.

Kandidat se ogne preskusnim predpisom.

Ako je kdo pripustitev k državni preskušnji in posebno, ako je reprobiran kandidat pripustitev k ponovi preskušnje pred določenim časom ali pri drugi in ne pri pristojni komisiji (§ 21) po prevari zadobil, ali se sicer tu danim ukazilom kako ognil, tedaj ni samo preskušnja, ako bi bila imela ugoden uspeh, neveljavna, temveč kandidat se sme, negledé na druge posledice, ki ga utegnejo zadeti po občih kazenskih zakonih, izločiti od vseh tehniških visokih šol za nekaj časa ali za vselej.

§ 23.

Preskusne takse.

Vsak preskusni kandidat mora, preden opravi preskušnjo, plačati takso, ki je za občo državno preskušnjo ustanovljena na 30 K, ter znesek 5 K za poslovanje.

Ako odpade preskušnja pred komisijo (§ 15), ni treba položiti preskusne takse, temveč samo pristojbino za poslovanje.

§ 24.

Preskusno takso, vštévši znesek 5 K za poslovanje, ter kolkovnino, pripadajočo za izpričevalo o državni preskušnji, je vplačati v blagajnici visoke šole; o tem se izdaja kandidatom potrdilo.

Vplačana preskusna taksa, vštévši znesek 5 K za poslovanje, zapade, ako kandidat ni prišel k preskušnji, ali ako je sicer naznanil, da ne pride

k preskušnji, pa tega ni nedvomno opravičil. V obeh primerih izgubi tudi pravico do oprostite od takse (§ 25).

§ 25.

Oprostitev od plačila preskusne takse.

Vsak redni slušatelj tehniške visoke šole, ki v četrtem ali petem tečaju opravi prvo državno preskušnjo, je oproščen od plačila cele takse ali polovice za to državno preskušnjo, ako je bil v četrtem tečaju oproščen od plačevanja cele ali polovične učnine.

Od plačila zneska 5 K za poslovanje se ne oprošča.

§ 26.

Pri ponavljalnih preskušnjah je plačati polovično takso ter znesek 5 K za poslovanje. Od tega plačila se ne oprošča.

§ 27.

Poraba taksnih zneskov ter pristojbine za poslovanje se uravna s posebnim ukazom.

II. Druga državna preskušnja (strokovna preskušnja).

§ 28.

Preskusni predmeti.

Predmeti druge državne preskušnje (strokovne preskušnje) so:

a) za stavbno-inženirsko stroko:

Nižja geodezija, vrhotalna gradnja, gradnja cest, železnic in predorov, gradnja na vodi, gradnja mostov;

b) za stroko vrhotalnih stavb:

Vrhotalna gradnja (vštévši kurjavo in zračenje), stavbarstvo, koristno stavbarstvo;

c) za stroko strojedelstva:

I. za pododdelek za strojedelstvo: Mehaniška tehnologija (izvemši tehnologijo vlaknin), teoretsko strojeznanstvo in strojedelstvo;

II. za pododdelek za elektrotehniko: Elektrotehnika, nadalje v obsegu učnega načrta tega pododdelka: mehaniška tehnologija (izvzemši tehnologijo vlaknin), teoretsko strojeslovje in strojedelstvo;

d) za kemijsko-tehniško šolo:

Analitična kemija, kemijska tehnologija anorganskih snovi in kemijska tehnologija organskih snovi.

§ 29.

Kraj preskušnje.

Strokovno preskušnjo sme kandidat opraviti pred komisijo katere koli tehniške visoke šole.

Ponavljalno preskušnjo sme kandidat delati samo na tisti visoki šoli, na kateri je bil reprobiran.

§ 30.

Pogoji pripustitve.

Za pripustitev k drugi državni preskušnji (strokovni preskušnji) mora kandidat pismeno prositi pri predsedniku dotične komisije, predloživši potrebne izkaze.

Za izkaze se zahtevajo:

1. Knjižica zglasilnica, oziroma dokaz, da je kandidat:

a) po uspešno opravljeni prvi državni preskušnji, če spada v stavbno inženirsko šolo, bil vpisan šest tečajev, a če spada v stroko vrhotalne gradnje, pet tečajev, če spada v stroko za strojedelstvo (pododdelek za strojedelstvo ali elektrotehniko) ali kemijsko-tehniško šolo, štiri tečaje kot reden slušatelj tehniške visoke šole;

ako je kandidat prebil prvo državno preskušnjo v oktobrskem ali decembrskem roku, je dotični zimski tečaj všteti v gorenje število tečajev;

b) da je vštevno (§ 34) poslušal vse nauke, ki pridejo v poštev za državno preskušnjo (§ 28) in pod 3 navedene posamezne preskušnje, in da se je udeleževal ž njimi združenih vaj vsaj z zadostnim uspehom;

c) da je hodil v predavanja o državnih znanostih, ki so se po učnem načrtu dotične strokovne šole oglasila za obvezna.

2. Izpričevalo o prvi državni preskušnji, prebiti na isti strokovni šoli tehniške visoke šole.

3. Izpričevala o posameznih preskušnjah, opravljenih z vsaj zadostnim uspehom, iz naslednjih predmetov, in to v obsegu učnega načrta dotične strokovne šole:

a) ako pripada kandidat stavbno-inženirski stroki: geologija I in II, splošno strojeznanstvo, enciklopedija tehniške kemije, stavbna mehanika, zakonoznanstvo o gradnjah in železnicah, mehaniška tehnologija (kovine—les—kamen), višja geodezija, enciklopedija elektrotehnike;

b) ako pripada kandidat stroki vrhotalne gradnje: elementi nižje geodezije, stavbna mehanika, enciklopedija inženirskih znanosti, enciklopedija tehniške kemije, znanje stavbnih zakonov, mehaniška tehnologija (kovine—les—kamen), obče strojeznanstvo, zgodovina arhitekture, risanje ornamentov in modelovanje, arhitektonske kompozicijske vaje;

c) ako pripada kandidat stroki strojedelstva, in sicer:

I. pododdelku za strojedelstvo: elementi nižje geodezije, enciklopedija tehniške kemije, enciklopedija vrhotalne gradnje, enciklopedija inženirskih znanosti, elektrotehnika, tehnologija vlaknin;

II. pododdelku za elektrotehniko: elementi nižje geodezije, enciklopedija tehniške kemije, enciklopedija vrhotalne gradnje, enciklopedija inženirskih znanosti, knjigovodstvo tehniških podjetij;

d) ako pripada kandidat kemijsko-tehniški stroki: blagoznanstvo in tehniška mikroskopija, enciklopedija vrhotalne gradnje, nadalje iz enega naslednjih predmetov: kemija živil in užitnih reči, agrikulturna kemija, tehniška mikologija, elektrokemija, v kolikor se ti predmeti poučujejo na dotični visoki šoli.

Pri kemijsko-tehniški šoli se razen tega zahteva dokaz, da je kandidat vsaj po štiri tečaje hodil v vaje v analitiškem in v vaje v kemijsko-tehniških laboratorijih z vsaj zadostnim uspehom.

4. Dokaz, da v času, ko je dovrševal nauke na visoki šoli, ni bilo kumulacije z dolžnostjo vojaške prezentne službe.

5. V § 54 omenjeno potrđilo, da je v blagajnici visoke šole položil preskusno takso s pristojbinami vred.

Razen tega se morajo grafična in druga dela, ki so bila izvršena iz posameznih strok v vajah, predpisanih v učnem načrtu dotične strokovne šole, v prav poverjeni obliki predložiti, oziroma se mora dokazati, da so izvedena samostojno, kolikor dela kandidat ustno preskušnjo iz dotičnega predmeta.

Vse te listine je treba podati praviloma v izvirniku, izjemoma v poverjenem prepisu, ter morajo ležati pred komisijo v tem, ko traja preskušnja.

Listinam, ki niso spisane v učnem jeziku dotične visoke šole, je na zahtevo predsednika preskuševalne komisije priložiti poverjen prevod.

§ 31.

Predsednik preskuševalne komisije naj prošnjo in nje priloge preskusi in, če ni pomisleka gledé pripustitve k preskušnji, jo sam dovoli s kratkim odlokom.

§ 32.

Ob manjših pomislekih, ki jih kandidat lahko takoj odstrani, naj se mu dadó primerna naročila; v dvomnih primerih naj odloča preskuševalna komisija.

§ 33.

Ako se odreče pripustitev k drugi državni preskušnji, je kandidatu zoper to odprt ugovor na naučno ministrstvo.

§ 34.

Ako je visokošolec pred opravljeno prvo državno preskušnjo hodil v predavanja ali vaje, ki spadajo po učnem načrtu dotične strokovne šole v višji nego četrti tečaj, se mu smejo za pripustitev k drugi državni preskušnji vračunati samo tedaj, ako je najkasneje v decembrskem roku petega tečaja opravil prvo državno preskušnjo.

Kandidat pa se lahko tudi, preden je z uspehom opravil prvo državno preskušnjo, vštverno vpiše v predavanja in vaje iz nastopnih predmetov:

Po učnem načrtu dotične strokovne šole za obvezna proglašena predavanja o državožnanstvu in razen tega

- a) ako pripada kandidat stavbnoinženirski stroki: obče strojeslovje, enciklopedija tehniške kemije, zakonoslovje o gradnjah in železnicah, mehniška tehnologija;
- b) ako pripada kandidat šoli vrhotalne gradnje: enciklopedija tehniške kemije, zakonoslovje o gradnjah, zgodovina arhitekture; risanje ornamentov in modeliranje;

c) ako pripada kandidat stroki strojedelstva, in sicer:

I. pododdelku za strojedelstvo: elementi nižje geodezije, enciklopedija tehniške kemije, enciklopedija vrhotalne gradnje, enciklopedija inženirskih znanosti, elektrotehnika, tehnologija vlaknin;

II. pododdelku za elektrotehniko: elementi nižje geodezije, enciklopedija tehniške kemije, enciklopedija vrhotalne gradnje, enciklopedija inženirskih znanosti, knjigovodstvo tehniških podjetij;

d) ako pripada kandidat kemijsko-tehniški stroki: elementi vrhotalne gradnje.

§ 35.

Preskuševalna komisija.

Za drugo državno preskušnjo (strokovne preskušnje) postavi naučni minister na sedežu vsake tehniške visoke šole za vsako strokovnih šol in, kjer so ločene v pododdelke, za vsakega njihovih pododdelkov posebne preskuševalne komisije.

Prvikrat se imenujejo na predlog profesorskega zbora posameznih visokih šol.

Komisija se dopolnjuje, oziroma obnavlja na predlog profesorskega zbora po prejšnjem predlogu preskuševalne komisije.

Poslovna doba vsake preskuševalne komisije je določena na pet let. Dopustno je posamezne osebe imenovati vnovič.

§ 36.

Vsaka komisija je sestavljena iz predsednika, po okolnostih iz enega ali dveh namestnikov in toliko preskuševalnih komisarjev, kolikor je potrebno po pričakovanem številu kandidatov.

Predsednik, namestnika in preskuševalni komisarji so glavna komisija.

Iz njih sestavlja predsednik po potrebi komisije za posamezna preskusna dejanja (posebne komisije). O potrebi odloča glavna komisija z večino glasov.

§ 37.

Za preskuševalne komisarje je izbrati najprej profesorje in docente dotične strokovne šole, potem tudi druge strokovnjake, ki ne pripadajo šoli.

Vsak k tem poslom poklicani profesor ali uradnik je dolžen prevzeti jih.

§ 38.

Predsednik in njegova namestnika so hkratu izpraševalci.

Ako je predsednik zadržan, ga nadomestuje namestnik, in ako je ta zadržan, po službenih letih najstarejši navzoči ud komisije.

§ 39.

Rokovi preskušnje.

Strokovne preskušnje niso vezane na določne rokove, temveč se lahko opravljajo vse leto, izvzemši jesenske in vmesne počitnice.

Toda posameznim preskuševalnim komisijam je dano na voljo z ozirom na razmere visoke šole nastaviti določne rokove, ki jih naj predsednik preskuševalne komisije pravčasno naznani dijakom.

§ 40.

Dneve preskušnje določa predsednik od primera do primera.

Držati pa se mu je pri tem v obče reda, v katerem so se pri njem kandidati oglasili k preskušnji.

§ 41.

Vsak kandidat naj na določeni mu dan pravčasno pride k preskušnji. Ako ne pride, zadenejo ga škodljive posledice, ki izvirajo iz tega (§ 54).

§ 42.

Menjava dni preskušnje med dvema ali več kandidati se dopušča samo z dovoljenjem predsednika, kadar so posebne komisije, pa samo z uvetom, da vsled menjave ni treba izpreminjati komisije, ki je bila kandidatom naprej določena.

§ 43.

Dejanje preskušnje.

Strokovna preskušnja se deli v praktično in teoretsko preskušnjo. Prva se mora vršiti pred drugo.

Pri praktični preskušnji mora kandidat izdelati dane mu naloge. Naloge se morajo tako izbrati, da

se nudi kandidatu prilika pokazati svojo spretnost v uporabi naukov glavnih preskusnih predmetov.

Naloge, ki jih je dati, dogovori preskuševalna komisija, ki hkratu določi tiste izpraševalce, pod kojih nadzorstvom jih je rešiti. Naloge je rešiti v prostoru tehniške visoke šole in za to naj se ne rabi več nego osem dni, ako se vsak dan dela največ osem ur.

Ako je kandidat pri praktični preskušnji zadovoljil, o čemer gre odločitev komisiji, se pripusti k teoretski preskušnji. Ako ni zadovoljil, mora v poznejšem preskusnem roku, ki ga je določiti, vnovič opraviti praktično preskušnjo.

§ 44.

Pri drugi državni preskušnji se je posebno ozirati na predložena posamezna izpričevala iz njenih predmetov.

Praktično preskušnjo je navadno opraviti v polnem obsegu.

Izjemoma se sme po sklepu preskuševalne komisije takim kandidatom, ki so že izvršivši večja dela v svoji stroki dali brezdvomne dokaze zadostne samostojnosti in spretnosti v praktičnih delih ter v stvarjanju prave sodbe, dovoliti okrajšavo praktične preskušnje, eventualno jo tudi docela odpustiti.

Dobo med praktično preskušnjo in teoretsko preskušnjo določi preskuševalna komisija. Znaša naj praviloma najmanj 14 dni, največ tri mesce. Izjemoma se sme raztegniti do šest mesev samo na sklep preskuševalne komisije. Dalje se ta vmesna doba ne sme raztegniti.

Za tiste kandidate stavbno-inženirske stroke in stroke vrhotalne gradnje, ki predložijo iz vseh preskusnih predmetov včevši iz konstrukcijskih vaj posamezna izpričevala vsaj z redom „dobro“ in so opravili praktično preskušnjo, sme preskuševalna komisija ustno preskušnjo zmanjšati na dva strokovna predmeta, katera naj kandidatom na podstavi sklepa preskuševalne komisije naznani nje predsednik. Odvezati od oprave ustne preskušnje iz vrhotalne gradnje pa je nedopustno pri kandidatih stroke vrhotalne gradnje.

Za kandidate pododdelka za strojedelstvo in kemijsko-tehniške šole lahko z enakimi pogoji preskuševalna komisija zmanjša ustno preskušnjo na dva strokovna predmeta. Odvezati od oprave ustne preskušnje iz strojedelstva pa je nedopustno pri kandidatih pododdelka za strojedelstvo.

Za kandidate pododdelka za elektrotehniko sme preskuševalna komisija z enakimi pogoji, kakor v drugih strokovnih šolah preskušnjo iz strojedelstva in elektrotehniko omejiti vsako le na del po učenem

načrtu predpisanih posameznih strok, Tisti kandidati pododdelka za elektrotehniko, ki so iz teoretskega strojeslovja in mehaniške tehnologije (izvzemši tehnologijo vlaknin) naredili posamezne preskušnje z najmanj dobrim uspehom, se oprosté od ustne preskušnje iz tega dela.

Iz katerih predmetov mora kandidat narediti ustno preskušnjo, naj se naznani, če so predložena izpričevala o vseh preskusnih predmetih, hkratu z obvestilom o njegovi pripustitvi k praktiški preskušnji, in sicer s pridržkom nje ugodnega uspeha.

§ 45.

Tistim kandidatom, ki so prebili drugo državno preskušnjo (strokovno preskušnjo) iz elektrotehnike in hočejo opraviti še drugo državno preskušnjo (strokovno preskušnjo) iz strojedelne stroke, ali narobe kandidatom, ki so že prebili drugo državno preskušnjo iz strojedelstva in hočejo opraviti še drugo državno preskušnjo za elektrotehniko, je pri dotični drugi strokovni preskušnji odpustiti preskušnjo iz tistih predmetov, v katerih so bili pri prvi strokovni preskušnji preskušani vsaj v enakem obsegu. Pri tem je pogoj, da so izpolnjeni vsi pogoji za pripustitev k drugi strokovni preskušnji.

§ 46.

Iz posameznih predmetov se preskuša ustno in po predmetu tudi pismeno (grafično) pod nadzorom. Ako se delajo pismene (grafične) preskušnje, ima preskuševalna komisija pravico, primerno gledati na predložene elaborate iz šolskega časa in na izdelana praktična dela, oprezno pazeč, da ne bode nikake prevare.

Ves čas, dokler trajajo ustne preskušnje, morajo biti pričujoči predsednik, oziroma njegov namestnik in večina izpraševalcev.

Nikdar ni istodobno preskuševati več nego dva kandidata.

Ustna preskušnja iz enega predmeta ne sme za vsakega kandidata v nobenem primeru trajati čez eno uro.

§ 47.

Ustne preskušnje se vrše javno.

Predsedniki preskuševalnih komisij, oziroma njihovi namestniki so dolžni poprijeti se vseh naredeb, potrebnih v to, da se odvrne vsako motenje miru in reda, ki bi žalilo dostojnost in važnost preskusnega dejanja, ali bi moglo kandidata kako motiti v ustvarjenju ali svobodi sodbe. Oni naj nepokojneže

izženó, če okolnosti tako zahtevajo, dadó povsem izprazniti preskuševalnico in smejo, ako treba, odpraviti javnost preskušnje.

§ 48.

Posvetovanje in glasovanje komisije o uspehih opravljene preskušnje ni javno.

Najprej naj komisija, zaslišavši izpovedi posameznih izpraševalcev, sklepa o tem, ali je kandidat odgovoril iz posameznih preskusnih predmetov; pri tem se je ozirati tudi na odgovore na vprašanja, ki jih je morda stavlil predsednik, oziroma njegov namestnik, in posebno v pošte vzetih rede o uspehih v morda predloženih posameznih izpričevalih.

Tako dognani uspeh preskušnje v posameznih predmetih je izraziti s cenili „izvrstno“, „prav dobro“, „dobro“, „zadostno“ ali „nezadostno“ in vpisati v zapisnik o preskušnji, ki obsegaj kandidatove osebne razmere, navedbo poprejšnjih studij, uspeh prve državne preskušnje, dan preskušnje in razen tega rede uspeha posameznih preskušenj (§ 30, t. 3), ki se zahtevajo za pripustitev k državni preskušnji.

Ako je kandidat odgovoril iz vseh predmetov, ga je aprobirati; ako pa tudi samo iz enega predmeta ni odgovoril, ga je reprobirati.

V prvem primeru naj komisija sklepa in hkratu v končnem cenilu izrazi, ali je proglasiti, da je kandidat preskušnjo „prebil“, „prav dobro prebil“ ali „z odliko prebil“.

Pri tem se je posebno ozirati na rede uspehov, dobljene v posameznih preskušnjah.

Ako se pripozna končno cenilo „z odliko prebil“, je imenovati dotične preskusne predmete, iz katerih se je dobila odlika.

Izrečeno končno cenilo je zapisati v zapisnik o preskušnji z navedbo, ali se je podelilo soglasno ali z večino glasov, in zapisnik naj potem podpišejo predsednik, oziroma njegov namestnik in vsi pri preskušnji udeleženi preskuševalni komisarji.

Preskuševalna komisija sklepa z absolutno večino glasov; pri tem gre predsedniku, oziroma njegovemu namestniku enaka glasovalna pravica kakor ostalim udom komisije. Ako je enako veliko glasov, naj velja kandidatu neugodnejše mnenje za sklenjeno z večino glasov.

Zoper sklepe preskuševalne komisije ni dopuščen niti rekurz niti kak drug pravni pomoček.

§ 49.

Končni izid preskušnje se razglasi javno precej po končanem posvetovanju ter se zabeleži uradno tudi v kandidatovi knjižici zglasilnici. V primeru reprobacije se pristavijo ponavljalni rok in drugi reprobirancu naloženi pogoji pripustitve k vnovični preskušnji.

Da kandidat ni prebil praktičnega dela druge državne preskušnje, je vpisati v njegovo knjižico zglasilnico s stavljenim ponavljalnim rokom vred.

§ 50.

Preskusna izpričevala.

O uspešno opravljeni preskušnji se izda izpričevalo o državni preskušnji.

Izpričevalo o državni preskušnji naj obsega kandidatovo ime, navedbo rojstnega kraja, njegovega izobraževanja in dneva preskušnje in pa končno cenilo (§ 48), nadalje izpisek iz preskusnega zapisnika in reda za državne preskušnje.

Izpričevalo naj podpišejo predsednik, oziroma njegov namestnik in vsi izpraševalci in treba ga je uradno poveriti.

Izpričevala o preskušnjah je izdajati v učnem jeziku dotične visoke šole.

§ 51.

Ponavljalne preskušnje.

Ako je kandidat samo iz enega predmeta reprobiran, naj se ponavljalna preskušnja razteza zgolj na ta predmet in se lahko dela po preteku dveh mesecev.

Ako dobi kandidat pri tem zopet cenilo „nezadostno“, ga je moči še enkrat pripustiti k preskušnji iz tega predmeta po nadaljnjih štirih mescih.

Ako tudi te ponavljalne preskušnje ni prebil, ga je moči pripustiti samo k ponovitvi cele preskušnje (teoretske in praktiške preskušnje).

Ako se pri tem ali ob eventualni nadaljnji ponovitvi preskušnje reprobira tudi samo iz enega predmeta, mora kljub temu ponoviti celo preskušnjo (teoretsko in praktiško preskušnjo).

Ako je bil kandidat ob prvi opravi druge državne preskušnje reprobiran iz več predmetov, mora komisija določiti, ali mora ponoviti preskušnjo v njenem polnem obsegu ali samo iz posameznih

strok, ki jih je določiti oziraje se na vladajoče okolnosti.

Cela preskušnja (teoretski in praktiški del) se mora ponoviti tudi v primeru, če je bil iz več predmetov reprobiran kandidat ob ponavljalni preskušnji reprobiran, če tudi samo iz enega predmeta, in ako je bil kandidat, kateremu se je podelila olajšava, da dela ustno preskušnjo samo iz dveh strokovnih predmetov (§ 44), pri tem reprobiran iz enega izmed njih tudi ob prvi ponovitvi.

Ako je reprobirani kandidat ob prvi opravi naredil praktiško preskušnjo z dobrim uspehom, se mu lahko, kadar ponavlja celo preskušnjo, odpusti vnovična oprava praktiške preskušnje.

Vsaka ponavljalna preskušnja naj se vrši v vedni navzočnosti predsednika dotične preskuševalne komisije ali njegovega namestnika.

Število ponavljanj druge državne preskušnje se ne omejuje.

§ 52.

Kandidat se ogne preskusnim predpisom.

Ako je kdo pripustitev k državni preskušnji in posebno, ako je reprobiran kandidat pripustitev k ponovitvi preskušnje pred določenim časom, ali pri drugi in ne pri pristojni komisiji (§ 29) po prevari zadobil, ali se sicer tu danim ukazilom kako ognil, tedaj ni samo preskušnja, ako bi bila imela ugoden uspeh, neveljavna, temveč kandidat se sme tudi, ne gledé na druge posledice, ki ga utegnejo zadesi po občih kazenskih zakonih, s privoljenjem naučnega ministrstva izključiti od vseh tehniških visokih šol za nekaj časa ali za vselej, da ne more delati druge državne preskušnje.

§ 53.

Preskusne takse.

Vsak preskusni kandidat mora, preden opravi preskušnjo, plačati takso, ki je za strokovno preskušnjo ustanovljena na 50 K, ter znesek 5 K za poslovanje.

Celo takso, vštveši znesek 5 K za poslovanje, plačati so dolžni tudi tisti visokošolci, ki se na podstavi predloženih posameznih izpričeval deloma odvežejo državne preskušnje.

§ 54.

Preskusno takso, vštveši znesek 5 K za poslovanje, ter kolkovnino, ki pride za izpričevalo o državni

preskušnji, je plačati v blagajnici visoke šole; o tem je izdajati kandidatom potrdilo.

Vplačana preskusna taksa, vštveši znesek 5 K za poslovanje, zapade, ako kandidat ni prišel na preskušnjo, ali ako je sicer naznanil, da ne pride k preskušnji, pa tega ni nedvomno opravičil.

V obeh primerih izgubi tudi pravico do oprostitve od takse (§ 55).

Ako vmesna doba med praktiško in ustno preskušnjo preseže po § 44 dopustni ločilni čas, je zapadla taksa vštveši znesek 5 K.

§ 55.

Ako je bil kandidat druge državne preskušnje v svojem zadnjem učnem tečaju oproščen od plačevanja cele ali polovice učnine, je oproščen tudi plačila cele ali polovice takse za to državno preskušnjo, ako jo opravi v enem dveh naslednjih tečajev. Ako jo opravi pozneje, je brez milosti dolžen plačati takso.

Od pristojbine 5 K za poslovanje pa se ne oprošča.

§ 56.

Iz kateregakoli naslova izvirajoča oprostila od taks nimajo veljave za ponavljalne preskušnje.

V primeru reprobacije pri drugi državni preskušnji je za nje ponovitev plačati polovično takso, tudi če se ponavlja samo iz enega predmeta.

§ 57.

Poraba taksnih zneskov ter pristojbine za poslovanje se uravna s posebnim ukazom.

III. Posamezne preskušnje.

§ 58.

Za dokaz uspeha iz posameznih nauk, ki se uče na tehniški visoki šoli, se vrše na njej posamezne preskušnje, katere lahko dijaki dotične visoke šole fakultativno opravljajo, kolikor niso v to zavezani po določenih reda za državne preskušnje.

Te preskušnje, o kojih izidu se izdajejo izpričevala, so javne in dekanom posameznih strokovnih

šol ali prodekanom gre pravica, oziroma na utemeljeno zahtevo izpraševalca ali izpraševanca dolžnost prisostvovati posameznim preskušnjam dijakov, pripadajočih dotični strokovni šoli.

§ 59.

Posamezne preskušnje se vrše praviloma na koncu predavanj, toda opravijo se lahko tudi pozneje v teku prihodnjih štirih tečajev, ko se je dobilo dekanovo dovoljenje, in po tem času, ko se je dobilo rektorjevo dovoljenje.

Take dodatne preskušnje niso vezane na določene rokove v dobah, določenih v prejšnjem odstavku.

V istih dobah in z istimi pogoji se lahko enkrat ponovi z nezadostnim ali zadostnim uspehom opravljena posamezna preskušnja, vendar mora biti med prvo preskušnjo in med ponavljalno preskušnjo najmanj en semester.

Vsak preskusni kandidat mora, preden dela posamezno preskušnjo, plačati takso, ki znaša pri preskušnjah o letnih predmetih, o katerih se je predavalo več nego dve uri na teden, ali o semestralnih predavanjih, ki so se vršila več nego štiri ure na teden, 10 K, o predmetih s tem ali manjšim številom ur predavanja pa 6 K.

Pri tem je računati dve uri vaj za eno uro predavanja.

Dijakom, ki so docela ali polovično oproščeni plačevanja učnine, se docela ali polovično izpregleda tudi položba preskusnih taks.

Takse, ki so jih plačali kandidati, ki niso prišli k preskušnji, zapadejo, ako kandidati ne morejo dokazati zadostnega opravičevalnega razloga za to, da niso prišli.

§ 60.

Iz vseh strok, ki niso čiste vadne stroke, naj se vrši, da se presodi uspeh studij, praviloma ustna preskušnja, in da se je opravila, naj se izrečno potrdi v izpričevalih o preskušnjah.

Izjemoma more profesorski zbor tudi dovoliti, da se te posamezne preskušnje opravijo docela ali deloma pismeno.

Za razsodbo o stopnji uspeha niso merodajne samo z ustnimi ali pismenimi preskušnjami, temveč tudi z deli v konstrukcijskih dvoranah in laboratorijih in pa s poverjenimi domačimi deli izkazane storitve visokošolca.

Uspех se izraža v izpričevalih z redi „izvrstno“, „prav dobro“, „dobro“, „zadostno“ in „nezadostno“

§ 61.

Kandidati, ki so bili pri kaki državni preskušnji reprobirani, se ne morejo pripustiti, da opravijo posamezne preskušnje iz tistih predmetov, iz katerih je bil pri državni preskušnji uspeh nezadosten.

Iz predmetov druge državne preskušnje (§ 28 in 30), ki so nastavljeni v višjem nego četrtem tečaju, se morejo opravljati posamezne preskušnje samo tedaj, če so bili ti predmeti všteto vpisani (§ 34).

Ako so v učnem načrtu vpostavljeni predmeti druge državne preskušnje (§§ 28 in 30) v prvem ali drugem letniku, se smejo posamezne preskušnje iz teh predmetov opraviti tudi pred prvo državno preskušnjo in izročiti izpričevala o preskušnji iz teh predmetov.

Pripustitev k sklepnim posameznim preskušnjam iz takozvanih izhodnih predmetov vsake strokovne šole, namreč

- a) v stavbnoinženirski stroki: gradnja na vodi, gradnja cest, železnic in predorov, gradnja mostov;
- b) v stroki vrhotalnih stavb: vrhotalne stavbe, stavbarstvo, znanstvo o koristnih stavbah;
- c) v stroki strojedelstva, in sicer:
 - I. v pododdelku za strojedelstvo: teoretski nauk o strojih in strojedelstvo;
 - II. v pododdelku za elektrotehniko: elektrotehnika in strojedelstvo;
- d) v kemijsko-tehniški stroki: kemijska tehnologija in analitiška kemija,

je samo dovoljena, ako je dokazano, da je kandidat poslušal vse tiste predmete, katere je treba po

učnem načrtu dotične strokovne šole, oziroma pododdelka poslušati hkratu z dotično izhodno stroko ali pred njo.

Posamezna izpričevala se smejo izdajati samo za ves obseg učnemu načrtu primernege tečajevega ali letnega predmeta in samo v učnem jeziku dotične visoke šole.

Ta izpričevala naj podpiše izpraševalec in naj se uradno poverijo.

Na tistih visokih šolah, kjer se pišejo še posebne dekanatske knjige, naj posamezna izpričevala podpisujejo tudi dekani strokovne šole izpraševanca.

IV. Izvršitvena določila.

§ 62.

Ta ukaz, izvzemši določila § 59, ki so bila dana v moč že z ministrstvenim razpisom z dne 1. avgusta 1911. l., št. 25771 (drž. zak. št. 152), z ucnim letom 1911/1912, dobi moč z ucnim letom 1912/1913.

S tem časom izgube svojo moč določila na podstavi Najvišjega sklepa z dne 27. marca 1900. l. izdanega ministrstvenega ukaza z dne 30. marca 1900. l. (drž. zak. št. 73) o uredbi državnih preskušenj in posameznih preskušenj na tehniških visokih šolah, in pa vsi poznejši na preskusni red se nanašajoči ministrstveni ukazi, ki se ne strinjajo s tem ukazom.

Naučni minister ukrene na predlog profesorskih zborov posameznih visokih šol njihovim razmeram primerna prehodna določila tako, da mora z začetkom šolskega leta 1917/1918 ta ukaz s svojo polno vsebino priti v rabo.

Hussarek s. r.